

Styre: Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Styresak: 79/20

Møtedato: 15.12.2020

Dato: 23.11.2020

Arkivsaknr: 2020/13185-

HIRO

Nedlegging av fagdidaktikk-tilbud i Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

Bakgrunn

Frem til 2020 har lærerutdanningen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet bestått av et tilbud om ettårig praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) med fire fagdidaktiske studieretninger. Dette studiet er et tilbud om påbygging etter fullført mastergrad for å kvalifisere til stillinger som lektor i ungdomsskolen og i videregående skole. Over tid har PPU-tilbudet ved UiB hatt lav rekruttering, og dette har gitt et større overskudd av studieplasser knyttet til programmet som ikke blir benyttet. Ved SV-fakultetet har tre av fire didaktikktilbud hatt svært lave studenttall, noe som har gitt dårlig utnyttelse av de undervisningsressursene som er knyttet til tilbudet. Fakultetsledelsen har derfor ønsket å se nærmere på hvordan disse ressursene kan komme til nytte på en bedre måte.

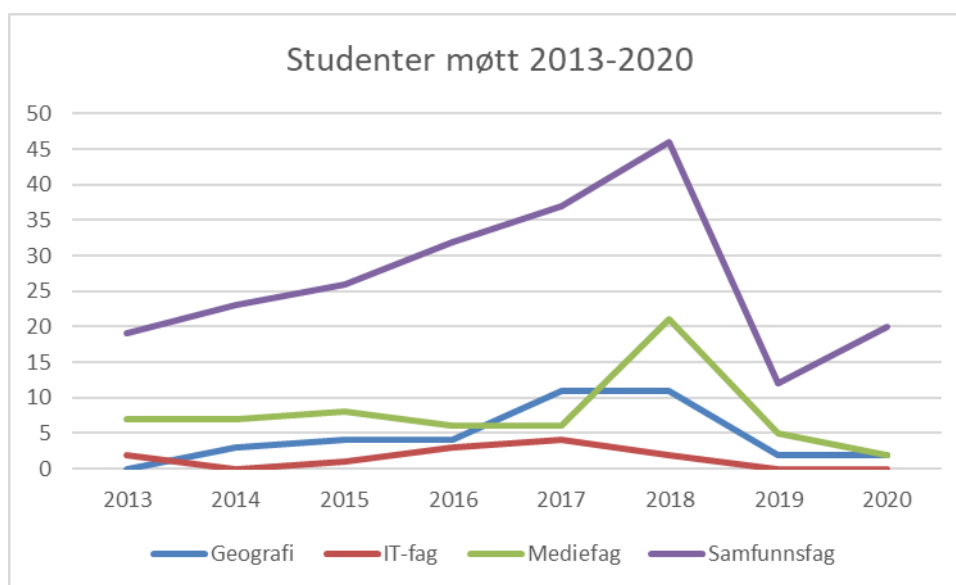
Opprettingen av et nytt lektorprogram ved fakultetet har aktualisert denne tematikken ytterligere, sammen med behovet for å disponere ressurser til oppretting og drift av dette nye studietilbudet. Universitetsstyret vedtok i 2018 å opprette et femårig lektorprogram i sosiologi. Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV) har siden dette ønsket å tilby studiet, men det har frem til nå ikke vært mulig å utlyse studieprogrammet fordi fakultetet ikke har fått tildelt nye studieplasser til dette formålet. Sommeren 2020 fikk fakultetet flere nye studieplasser i forbindelse med ekstraordinære tildelinger fra Kunnskapsdepartementet som følge av koronaepidemien. Fem av disse studieplassene ble høsten 2020 tildelt Sosiologisk institutt i påvente av utlysning av lektorprogrammet. I tillegg har UiB høsten 2020 besluttet å omgjøre studieplasser på ettårig Praktisk-pedagogisk utdanning til studieplasser på de femårige lektorprogrammene. Dette følger blant annet av et tydelig pålegg fra Kunnskapsdepartementet om at UiB på en bedre måte utnytter studieplassene og finansieringen som følger med. Fakultetet har som følge av omgjøringen blitt tildelt 12 studieplasser til det nye lektorprogrammet, noe som gjør det mulig å lyse ut lektorprogrammet for opptak for første gang høsten 2021 med totalt 17 studieplasser.

Om PPU og opptak til PPU ved SV-fakultetet

PPU koordineres og eies av Det psykologiske fakultet (PS) og som del av tilbudet inngår det fagdidaktikk i ulike fag fra ved Det humanistiske fakultet, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, PS-fakultetet og SV-fakultetet. I dag har SV-fakultetet fire fagdidaktiske tilbud som del av PPU; geografi, IT-fag, mediefag og samfunnsfag. I hvert fagdidaktiske tilbud inngår det to emner på 7,5 studiepoeng, i tillegg til praksisoppfølging og det administrative arbeidet som er knyttet til planlegging og koordinering av tilbudet. Det er en fast vitenskapelig ansatt ved hvert av de tre involverte instituttene ved fakultetet som har det faglige ansvaret for tilbudet.

Det har over tid vært lave opptakstall til tilbudene i mediefagsdidaktikk, geografididaktikk og IT-didaktikk, som illustrert i figur 1 og tabell 1. Unntaket er opptaket i 2018, da det var rekordhøye søkertall til PPU. Dette var en følge av at det i 2018 ble mulig å få opptak til PPU for søkere med kun ett undervisningsfag. I tillegg ble det fra og med 2019 innført krav om mastergrad for opptak til PPU, noe som gjorde at mange søkere med bachelorgrad søkte om opptak til PPU i 2018. Kravet om mastergrad, som begrenser rekrutteringsgrunnlaget til utdanningen, har bidratt til lave søkertall igjen fra 2019. I 2019 og 2020 har det vært totalt 7 og 4 studenter til sammen på mediefagsdidaktikk, geografididaktikk og IT-didaktikk.

Figur 1: Studenter møtt PPU 2013-2020

For å kvalifisere til PPU må søkerne ha minst 60 studiepoeng innenfor det fagfeltet de skal undervise og en gjennomsnittskaraktter på C i disse emnene. Dette skal sikre god, faglig grunnkompetanse hos de kommende lærerne. Fagmiljøet definerer hvilket faglig innhold denne grunnkompetanse skal bestå av i opptakskravet til hvert enkelt fagdidaktisk tilbud. Som beskrevet over må søkerne fra og med 2019 i tillegg ha fullført en mastergrad. Som tabell 1 viser er det relativt få av søkerne som kvalifiserer til studiet, i tillegg til at det ofte er godt under halvparten av de kvalifiserte søkerne som faktisk takker ja til tilbudet om opptak og møter til studiestart.

Tabell 1: Søkere, kvalifiserte og møtt til PPU 2016-2020

	Søkere					Kvalifiserte					Møtt				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
GEO	48	47	58	17	24	10	17	20	6	5	4	11	11	2	2
IT	36	31	33	8	15	6	6	3	1	0	3	4	2	0	0
MED	81	50	89	25	26	24	18	43	14	5	6	6	21	5	2
SAM	285	211	379	94	124	81	64	179	37	72	32	37	46	12	20

Kilde: FS

Nedlegging av didaktikktilbud

Det er fakultetets oppfatning at rekrutteringen av studenter til tre av de fire didaktikktilbudene i PPU har blitt så begrenset, at det heller ikke på sikt vil komme opp på et nivå som gir god utnyttelse av ressursene som tilbudet krever. Det lave opptakstallet har gitt dårlig utnyttelse

av de to didaktikerne som har hatt ansvar for fagtilbudet ved de to aktuelle instituttene, Institutt for informasjons- og medievitenskap og Institutt for geografi. I samtaler med ledelsen ved de to aktuelle instituttene har det blitt avklart at de to didaktikerne vil inngå som viktige ressurser i den øvrige utdannings- og forskningsvirksomheten, dersom didaktikktilbudet legges ned.

Omlaggingen av PPU-plasser til studieplasser på lektorprogrammet, muliggjør også en bedre utnyttelse av disse studieplassene. PPU har i utgangspunktet for mange studieplasser i forhold til hvor mange studenter programmet rekrutterer. Ved å redusere didaktikktilbudet frigjøres ytterligere plasser til bruk i det 5-årige programmet. I omgjøringen av studieplassene tilsvarer 5 PPU-plasser 1 lektorplass. De 12 studieplassene som lektorprogrammet har fått tilført fra 2021 tilsvarer altså 60 PPU-studieplasser. Fakultetets ressursmessige uttelling på et slikt 5-årig program allikevel mye høyere enn for PPU-tilbudet.

Per i dag er finansieringen av programmene slik at PPU årlig kan gi rundt 1,5 millioner kroner (2019-2020) i inntekt til fakultetet, mens lektorprogrammet med fem aktive kull kan gi årlige inntekter på over 7 millioner kroner. Lektorprogrammet vil dermed gi fakultetet inntekter som i mye større grad møter ressursbruken knyttet til tilbudene. Ressursene som frigjøres gjennom en omlegging av PPU-tilbudet kan så disponeres til oppbygging og drift av lektorprogrammet i sosiologi. Etableringen av dette programmet vil gi fakultetet rom for å bygge et mer robust fag- og studiemiljø knyttet til undervisning og forskning innen samfunnsvitenskapelig fagdidaktikk. Et tilbud om lektorprogram innen samfunnsfagene vil slik være et verdifullt tillegg til UiBs lærerutdanningen og omleggingen av tilbudet vil markere en tydelig satsing på denne utdanningen.

Med bakgrunn i dette foreslår vi å legge ned det fagdidaktiske emnetilbudet i PPU i mediefag, geografi og IT-didaktikk fra og med opptaket i 2022. Fakultetsstyrets vedtak vil meldes videre til styringsgruppen for lektorutdanningen, som har det overordnede ansvaret for fagtilbudet som inngår i PPU. Tilbudet i samfunnsfagsdidaktikk videreføres i den form det har i dag.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar at det fagdidaktiske emnetilbudet i PPU i mediefag, geografi og IT-fag legges ned fra og med opptaket i 2022.

Jan Erik Askildsen
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør